Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 28. studenoga 2025.
(OR. en)

15959/25

Međuinstitucijski predmeti:
2025/0543(COD)
2025/0544(CNS)

IND 546
RECH 521
COMPET 1236
MI 959
EDUC 475
TELECOM 431
ENER 625
ENV 1281
CLIMA 557
AGRI 644
TRANS 589
SAN 775
BIOTECH 40
CADREFIN 335
CODEC 1921

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. dok. Kom.:	11765/1/25 REV 1; 11749/25
Predmet:	*Pripreme za sastanak Vijeća za konkurentnost (unutarnje tržište, industrija, istraživanje i svemir) 8. i 9. prosinca 2025.* Paket Obzor Europa: Okvirni program za istraživanja i inovacije za razdoblje 2028. – 2034. a) Okvirni program i njegova pravila za sudjelovanje i diseminaciju rezultata b) Posebni program za provedbu programa Obzor Europa – izvješće o napretku

U izvješću o napretku navedenom u Prilogu ovoj napomeni iznose se stajališta predsjedništva o trenutačnom stanju i o napretku u razmatranju navedenih prijedloga koji je ostvaren u drugoj polovici 2025. Izvješće je izrađeno pod nadležnošću predsjedništva i njime se ne dovode u pitanje određene točke koje su od interesa za pojedine delegacije, kao ni njihovi daljnji doprinosi.

Odbor stalnih predstavnika stoga se poziva da primi na znanje izvješće o napretku i proslijedi ga Vijeću (konkurentnost) za njegov sastanak 9. prosinca 2025.

PRILOG

Paket Obzor Europa: Okvirni program za istraživanja i inovacije za razdoblje 2028. – 2034.

a) Okvirni program i njegova pravila za sudjelovanje i diseminaciju rezultata

b) Posebni program za provedbu programa Obzor Europa

– izvješće o napretku

I. UVOD

1. Ovo je prijelomni trenutak za Europsku uniju (EU). Jedinstveno tržište i dalje nije dovršeno, opterećeno je regulatornom složenošću i nacionalnim izoliranim sustavima, što podriva europsku konkurentnost i koheziju. Nadalje, kako je istaknuto u izvješćima Draghija, Lette i Heitora, EU gubi vodeću ulogu u području istraživanja, inovacija i povezanih ulaganja u odnosu na globalne konkurente, što dovodi u pitanje njegovo tehnološko vodstvo i stratešku autonomiju.

2. EU se nalazi na prekretnici, a budući napori u području istraživanja i inovacija nikad nisu bili važniji. U svijetu sve veće nesigurnosti, globalnih izazova i kriza, brzih tehnologija u nastajanju i geopolitičkog okruženja obilježenog brzim promjenama, planirana i održiva istraživanja i inovacije imaju ključnu ulogu u razumijevanju izazova, pronalaženju rješenja i ovladavanju tehnologijama koje će oblikovati budućnost. Stoga je potrebno odgovoriti na te izazove pametnim i zajedničkim strategijama i ulaganjima, poticanjem inovacija i jačanjem temelja otpornog EU-a kako bismo osigurali našu buduću sigurnost, blagostanje i konkurentnost.

3. EU-u je potrebna snažnija suradnja. Budući da je suradnja najveća snaga Europe, EU i njegove države članice imaju preduvjete za revitalizaciju znanstvenog i tehnološkog vodstva Europe i osiguravanje inovacija potrebnih za suočavanje s predstojećim izazovima. Sljedeći okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa mora biti predvodnik u ostvarivanju tog cilja u bliskoj sinergiji s drugim programima obuhvaćenima sljedećim višegodišnjim financijskim okvirom (VFO). Sljedećim VFO-om mora se osigurati da se izvrsni rezultati u području istraživanja i inovacija ostvareni u Europi primjenjuju u EU-u, čime će se pružiti praktična rješenja za njegove građane i otvoriti nova tržišta za njegovu industriju.

II. POZADINA/KONTEKST

4. Komisija je 16. srpnja 2025. objavila dva povezana prijedloga: Prijedlog o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa (Okvirni program)[1] i Prijedlog o uspostavi posebnog programa za provedbu programa Obzor Europa (posebni program)[2].

5. Odbor za industriju, istraživanje i energetiku (ITRE) Europskog parlamenta nadležan je za te prijedloge. Christian Ehler (EPP, DE) imenovan je izvjestiteljem za Okvirni program, a René Repasi (S&D, DE) izvjestiteljem za posebni program.

6. S Europskim gospodarskim i socijalnim odborom, Revizorskim sudom i Odborom regija provedeno je savjetovanje radi dobivanja njihovih mišljenja o Okvirnom programu.

III. TRENUTAČNO STANJE

7. Prva neformalna razmjena mišljenja o prijedlozima Komisije o programu Obzor Europa održana je 17. srpnja 2025. u Kopenhagenu na neformalnom sastanku ministara i ministrica nadležnih za istraživanje i inovacije.

---

[1] Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa za razdoblje 2028. – 2034., o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i diseminaciju rezultata te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2021/695 (11765/25).

[2] Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa za razdoblje 2028. – 2034., o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i diseminaciju rezultata u okviru tog programa te o stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2021/764 (ST 11749/25).

8. Radna skupina za istraživanje saslušala je prezentacije Komisije o Okvirnom programu i posebnom programu 24. srpnja te 1., 4., 8., 11., 15., 18., 22. i 25. rujna 2025., tijekom kojih su delegacije imale priliku zatražiti pojašnjenja. Nakon pojašnjenjâ Komisije Radna skupina za istraživanje nastavila je s razmatranjem prijedloga.

9. Prijedlozi su detaljno razmotreni 6., 9., 13., 16. i 27. listopada te 3., 6., 10., 14., 17., 20. i 27. studenoga 2025. U tu je svrhu tekst prijedloga bio podijeljen u šest skupina u kojima su tematski povezane odredbe Okvirnog programa i posebnog programa objedinjene na sljedeći način:

- skupina 1. – Opće odredbe: Okvirni program (članci od 1. do 10. i od 35. do 37.) i posebni program (članci od 1. do 4. i od 18. do 21.);
- skupina 2. – prvi stup – Izvrsna znanost: Okvirni program (članci od 12. do 14.) i posebni program (članci od 6. do 10.);
- skupina 3. – drugi stup – Konkurentnost i društvo, uključujući europska partnerstva: Okvirni program (članci 11. i 15.) i posebni program (članci 5. i 11.);
- skupina 4. – treći stup – Inovacije: Okvirni program (članci 16., 17. i 34.) i posebni program (članci 12. i 13.);
- skupina 5. – četvrti stup – Europski istraživački prostor (EIP): Okvirni program (članci 18. i 19.) i posebni program (članci od 14. do 17.);
- skupina 6. – Pravila za sudjelovanje i diseminaciju rezultata: Okvirni program (članci od 20. do 33.).

10. O tekstu u uglatim zagradama nije se raspravljalo[3].

[3] Okvirni program: članak 1. stavak 2. (predmet), članak 6. (proračun) i odgovarajuća uvodna izjava 31., članak 19. (širenje), uvodna izjava 36. (Uredba o okviru uspješnosti); posebni program: članak 1. stavak 2. (predmet), članak 3. (proračun) i članak 4. stavak 3. (program rada).

11. Osim toga, predsjedništvo je na sastancima Vijeća za konkurentnost 30. rujna i 9. prosinca 2025. održalo usmjerene rasprave o politikama u vezi s tematskim područjima. Teme tih rasprava bile su istraživanje i inovacije za dvojnu namjenu, sigurnost i obrana, kao i strateški prioriteti u području istraživanja i inovacija u Europi, uključujući usmjerenost na buduća partnerstva.

IV. OSTVARENI NAPREDAK

12. Cilj predsjedništva bio je postići temeljito razumijevanje prijedloga i njihova odnosa s prijedlogom o Europskom fondu za konkurentnost (ECF) te potaknuti pregovore o usklađivanju i konsolidaciji tekstova u mjeri u kojoj je to moguće. Svrha je bila nadovezati se na prethodna iskustva i usredotočiti se na nove aspekte prijedloga. Kako bi se osigurala jasnoća, posebna pozornost posvećena je strukturiranim raspravama o posebnim pitanjima, koje je predsjedništvo poduprlo napomenama za razmatranje, te preciziranju ključnih pitanja kojima treba posvetiti dodatnu pozornost u pregovorima koji će uslijediti. U određenim slučajevima, u kojima su potrebna detaljnija pojašnjenja i pregovori, tekst je istaknut kurzivom i podebljanim slovima. Komisija je tijekom pregovora dostavila i korisne neslužbene dokumente.

13. Predsjedništvo je naglasilo sljedeća vodeća načela kako bi doprinijelo usmjeravanju pregovora:

- poticanje inovativnog razmišljanja učenjem na temelju prošlog iskustva kako bi se pronašli novi putovi;
- konsolidacija dijelova obuhvaćenih mandatom Radne skupine za istraživanje te pojašnjavanje međusobnih povezanosti s novim ECF-om i zauzimanje stajališta o njima;
- osiguravanje da se u Uredbi predvidi ono što je potrebno kako bi se omogućila okvirna fleksibilnost u provedbi putem programâ rada i
- izbjegavanje ponavljanja teksta iz drugih zakonodavnih akata, osim ako su potrebne iznimke ili podrobnija pojašnjenja.

14. Pregovori o Obzoru Europa isprepleteni su i sa širim pregovorima u drugim skupinama VFO-a. O ukupnom proračunu VFO-a i ključnim dijelovima prijedloga o Obzoru Europa koji se nalaze u uglatim zagradama, kao što su dio o širenju sudjelovanja i izvrsnosti, kriterijima za dodjelu i odabiru te stopama financiranja, pregovara se u okviru *Ad hoc* radne skupine za VFO. Unatoč tome, države članice pozivaju na raščlambu ukupnog proračuna za program Obzor Europa na njegove potkomponente. Podskupina za ECF pregovara o zajedničkim pravilima te o upravljanju sastavnicama politike i njihovu sadržaju.

15. Velika nepoznanica i dalje su informacije o daljnjem postupanju koje se očekuju od Komisije i u kojima bi se trebali utvrditi upravljački mehanizam i alat za koordinaciju konkurentnosti, za koje se očekuje da će doprinijeti utvrđivanju prioriteta odozgo prema dolje i usklađivanju među programima. Nije jasno ni u kojoj će mjeri i na kojoj razini države članice biti uključene.

Međusektorska pitanja:

16. **struktura Okvirnog programa:** Općenito govoreći, cjelokupna struktura Okvirnog programa utemeljena na stupovima nije dovedena u pitanje. Samo je nekoliko država članica dosad razmotrilo ili zatražilo da se određeni dijelovi premjeste u druge stupove, kao međusektorski dio programa, ili u druge programe EU-a, uglavnom ECF.

17. **fleksibilnost i predvidljivost:** Naglasak je bio na osmišljavanju okvira kojim se uspostavlja odgovarajuća ravnoteža između fleksibilnosti i predvidljivosti. Cilj je bio postići dinamičnu ravnotežu kako bi se potaknule inovacije, uz istodobno pružanje jasnog i pouzdanog regulatornog okvira pojednostavnjenjem teksta i, prema potrebi, unošenjem veće jasnoće u program. Jedno od ključnih otvorenih pitanja jest opće upravljanje postupkom određivanja prioriteta i sudjelovanje država članica u njemu. Zbog toga je u posebnom programu ostavljeno prazno mjesto za definiranje općeg postupka određivanja strateških prioriteta kojim se osigurava snažna savjetodavna uloga država članica, a time i njihova uključenost i sudjelovanje.

18. **pojednostavnjenje:** Glavni je prioritet pojednostavnjenje u korist podnositeljâ zahtjeva i korisnikâ. Stoga je uvedeno horizontalno načelo kako bi se smanjilo administrativno opterećenje. Osim toga, neke od predloženih mjera pojednostavnjenja (kao što je upotreba zadanih jednokratnih iznosa i jediničnih troškova za osoblje) istaknute su kurzivom i podebljanim slovima u svrhu daljnje rasprave u cilju iznalaženja najboljeg okvira. Iako će se o mnogim mjerama pojednostavnjenja odlučivati tijekom faze provedbe, ključno je da se programom Obzor Europa pruže jasne smjernice. Drugi je prioritet u tom pogledu pojednostavnjenje propisa kako bi se osigurala njihova jasnoća, izbjeglo nepotrebno ponavljanje i omogućila fleksibilnost u njihovoj provedbi.

19. **interdisciplinarnost, uključujući integraciju društvenih i humanističkih znanosti:** Općenito je prepoznata potreba da se osigura da pristupi budu multidisciplinarni i da se društvene i humanističke znanosti integriraju u sve dijelove Okvirnog programa. To je dodatno naglašeno u drugom stupu „Konkurentnost i društvo” kako bi se osigurali rezultati suradničkih istraživanja i inovacija potrebni za rješavanje izazova s kojima se EU suočava. Osim toga, dodatno je utvrđeno da je potrebno uputiti posebne pozive na podnošenje prijedloga koji se odnose na teme povezane s društvenim i humanističkim znanostima.

20. **pridruživanje:** Pridruživanje trećih zemalja Okvirnom programu ima novu dimenziju uzimajući u obzir trenutačni geopolitički kontekst i činjenicu da EU gubi vodeću ulogu u području istraživanja i inovacija i uvodi mogućnost dvojne namjene Okvirnog programa. Kako bi se to pitanje riješilo, članak o pridruživanju usklađen je u svim programima VFO-a, na temelju četiriju utvrđenih kategorija trećih zemalja i uz veći naglasak na zajedničkim troškovima pridruživanja, pravednoj ravnoteži, pravu EU-a na dobro financijsko upravljanje i nepostojanju ovlasti trećih zemalja za donošenje odluka o programu. Izazov za Okvirni program bit će uravnotežiti, s jedne strane, potrebu za uspostavom partnerstava sa zemljama čije pridruživanje ne donosi prednosti i, s druge strane, primjenu mjera u pogledu sigurnosti istraživanja na zemlje koje spadaju u druge kategorije, a čije pridruživanje pak donosi prednosti. Drugi aspekt odnosi se na bliske i pouzdane partnere i njihovu sposobnost da se pridruže i u potpunosti uživaju obostrane koristi. Nadalje, u okviru programa Obzor Europa i ECF-a trebali bi se provoditi različiti programi pridruživanja, što bi moglo stvoriti prepreke integriranom inovacijskom ciklusu kojem težimo.

21. **dvojna namjena:** Otvaranje Okvirnog programa kako bi se poduprla dvojna namjena rezultat je brzoga geopolitičkog i tehnološkog razvoja. Time se uvodi promjena opsega u odnosu na postojeći Okvirni program. Stoga bi u daljnjim pregovorima trebalo jasno razlikovati potencijal i potporu za dvojnu namjenu i aktivnosti koje su povezane isključivo s obranom. Kako bi se iskoristio poticaj koji istraživanja s dvojnom namjenom mogu dati u području istraživanja i inovacija, potrebno je definirati odgovarajući okvir da bi se izbjeglo uvođenje nepotrebnih ograničenja i administrativnog opterećenja.

22. **sigurnost istraživanja:** Cilj je sigurnosti istraživanja upravljanje rizicima kao što su neželjeni prijenos ključne tehnologije, zlonamjeran utjecaj na istraživanje te povrede etičkih normi ili integriteta, uz istodobno poštovanje temeljnih načela istraživanja i inovacija koja su temelj EIP-a. Pitanje sigurnosti istraživanja bit će obuhvaćeno pregovorima o neriješenim ključnim pitanjima.

Međusobna povezanost s ECF-om:

23. Prijedlog o Obzoru Europa i prijedlog o ECF-u usko su povezani u nekoliko područja i dijele temeljni cilj poticanja inovacijskog ciklusa. Time će se omogućiti da se u području istraživanja i inovacija prijeđe na uvediva rješenja i utržive proizvode, a ujedno će se osigurati da se informacije o poteškoćama u uvođenju uključe u istraživanja. Tematski prioriteti obaju programa trebali bi biti međusobno ovisni tijekom cijelog inovacijskog ciklusa kako bi se zajamčilo da javna ulaganja imaju najveći mogući učinak. Glavne veze nalaze se u različitim dijelovima prijedloga o Obzoru Europa:

24. **sastavnice politike** (članak 15. Okvirnog programa i članak 11. posebnog programa): U tim se člancima suradničke istraživačke i inovacijske aktivnosti u okviru komponente konkurentnosti drugog stupa Obzora Europa povezuju sa sastavnicama politike ECF-a te se objašnjava, za svaku sastavnicu politike, zašto je obuhvaćena namjenskim dijelom programa rada ECF-a koji se odnosi na istraživanje i inovacije. Aktivnosti u okviru sastavnica politike ECF-a također će imati koristi od suradničkih istraživačkih i inovacijskih aktivnosti koje se provode u okviru društvene komponente drugog stupa i obratno, s obzirom na to da su kretanja u pogledu konkurentnosti i društva općenito međusobno ovisna.

25. **misije i Instrument za novi europski Bauhaus:** Potrebna je snažna veza između pet postojećih misija i Instrumenta za novi europski Bauhaus u okviru programa Obzor Europa i ECF-a, kako bi se osiguralo kontinuirano uvođenje ključnih ulaganja u istraživanje i inovacije iz trenutačnog VFO-a. Tom će se vezom osigurati stavljanje vrijednih inovacija na tržište i njihova učinkovita primjena.

26. **europska partnerstva** (članak 11. Okvirnog programa i članak 5. posebnog programa): U tim se člancima utvrđuje međusobna povezanost budućih europskih partnerstava sa sastavnicama politike ECF-a. Odabrana partnerstva mogla bi biti usko povezana sa sastavnicama politike te bi mogla biti dodatno sredstvo za iskorištavanje javnog i privatnog financiranja tijekom inovacijskog ciklusa kako bi se otklonili zajednički izazovi.

27. **Europsko vijeće za inovacije** (članci 16. i 34. Okvirnog programa i članak 12. posebnog programa): Europsko vijeće za inovacije isprepleteno je s programom InvestEU i instrumentom za *scale-up* poduzeća u okviru ECF-a. Dodana je nova uvodna izjava 15.c kako bi se osiguralo neometano funkcioniranje komplementarnosti i prijelaza između tih instrumenata, posebno za poduzeća koja razvijaju tehnologije od strateškog interesa za EU.

28. **primjene u području obrane:** Kad je riječ o EIC-u, članak 16. odnosi se na potporu ključnim tehnologijama za primjene u području obrane u okviru programa Obzor Europa. Pitanje o kojem države članice tek trebaju odlučiti jest kako bi se takve aktivnosti trebale financirati, npr. iz dijela ECF-a posvećenog obrani ili iz programa InvestEU na temelju znanja stečenog financiranjem duboke tehnologije u okviru EIC-a.

29. **diseminacija rezultata i vrednovanje** (članak 32. Okvirnog programa): U tom se članku upućuje na alate ECF-a koji se koriste za strategiju vrednovanja u okviru ECF-a na koju se Komisija može pozvati ako korisnik ne poduzme sve što je u njegovoj moći kako bi vrednovao svoje rezultate.

30. **sigurnosne mjere** (članak 20. Okvirnog programa koji izravno upućuje na članak 10. stavke 2. i 3. ECF-a u pogledu povlastica EU-a, članak 13. o primjeni pravila o klasificiranim podacima i članak 20. o ubrzanim i ciljanim mjerama za konkurentnost): Ti članci ECF-a mogu se upotrebljavati u bilo kojem dijelu programa rada Obzora Europa ako je to relevantno za zaštitu strateške autonomije i tehnološke suverenosti EU-a. Još nije riješeno pitanje je li to dovoljno s obzirom na posebne značajke sigurnosti istraživanja.

31. Očekuje se da će se u okviru *ad hoc* podskupine Radne skupine za ECF dodatno raspravljati o strateškom interesu upotrebe ECF-a za održavanje istraživačkih i tehnoloških infrastruktura koje su od strateškog interesa za konkurentnost EU-a. Posljednja ključna točka za koju se još čeka pravni savjet u pogledu usklađenosti s Ugovorom jest posebni program za istraživanje i inovacije u području obrane. Radi se o posebnom programu u okviru programa Obzor Europa, koji je uključen u sastavnicu politike ECF-a koja se odnosi na otpornost i sigurnost, obrambenu industriju i svemir, bez posebnog namjenskog proračuna.

V. DETALJNO IZVJEŠĆIVANJE PO PREGOVARAČKIM SKUPINAMA

32. U nastavku su za svaku od šest skupina istaknute ključne materijalne promjene koje su uvedene kako bi se program dodatno usmjerio.

Skupina 1.: Opće odredbe

33. Kako bi se Okvirni program dodatno usmjerio, uvedeno je nekoliko ključnih promjena.

34. Članak 2. **Okvirnog programa**, u kojem se navode definicije, kontinuirano se revidirao i proširivao relevantnim novim definicijama kako bi se osigurao ciljani skup definicija za program. To je učinjeno imajući na umu da bi trebalo definirati samo pojmove koji se upotrebljavaju u Uredbi te da definicije iz drugih uredbi ne bi trebalo ponavljati. U članku 3. revidirani su opći ciljevi Okvirnog programa kako bi se utvrdio snažniji diskurs. Novi naglasak stavljen je na jačanje znanstvenih i tehnoloških baza izvrsnim istraživanjem i inovacijama koji se temelje na otvorenom tržišnom natjecanju s ciljem podupiranja ne samo konkurentnosti, već i blagostanja, suvereniteta i otpornosti. Tekstom se jača i potpora ostvarenju Europskog istraživačkog prostora (EIP) te potpora osposobljavanju i mobilnosti istraživača, čime se potiče cirkulacija mozgova uz istodobno suzbijanje odljeva mozgova. U članku 4., u kojem se utvrđuje struktura programa, izmijenjena je društvena komponenta stupa konkurentnosti i društva, kao i poglavlje o EIP-u. U članku 5. o horizontalnim načelima novi naglasak stavljen je na vrijednosni lanac istraživanja i inovacija, čime se osigurava da se program proteže od temeljnog istraživanja do revolucionarnih inovacija i da omogućuje snažnu povezanost s ECF-om kako bi se potaknulo prihvaćanje i uvođenje rezultata. Uključeno je i pojednostavnjenje administrativnih postupaka, uz napomenu da je naglasak prije svega na smanjenju opterećenja sudionika. U cilju uključivosti uvedena je jasna predanost promicanju jednakih mogućnosti za sve dionike u području istraživanja i inovacija u EU-u, a nekoliko država članica pozvalo je na izričito ponovno uključivanje načela širenja iz postojeće Uredbe o Obzoru Europa. Dodano je osiguravanje provedbe rodne ravnopravnosti, uključujući integraciju rodne dimenzije u sadržaj istraživanja i inovacija, te je uvedeno očuvanje sigurnosti istraživanja upravljanjem povezanim rizicima, čime se osigurava da se ta načela uzimaju u obzir u svim istraživačkim i inovacijskim aktivnostima. Osim toga, kako bi se postigla optimalna predanost i ostvario najveći učinak, utvrđena je potreba da se razviju strateške sinergije između stupova programa Obzor Europa i njihovih komponenata te da se Okvirni program provede u sinergiji s drugim programima EU-a.

35. Neke su odredbe u ovom dijelu horizontalne standardizirane odredbe (članci 7., 8. i 9.) koje su zajedničke nekoliko programa EU-a. Zbog toga su prilagodbe svedene na najmanju moguću mjeru, a izmjene su uvedene samo kako bi se odgovorilo na pitanja koja su više političke naravi. U članku 8. uveden je pečat izvrsnosti koji se trenutačno upotrebljava na temelju zahtjeva većine delegacija da se novopredloženi pečat konkurentnosti zamijeni ili barem dopuni. Prijedlogom predsjedništva omogućila bi se upotreba obaju pečata kako bi se iskoristila dodatna sredstva, uzimajući u obzir glavno brendiranje svakog pečata, uz istodobno izbjegavanje rizika od zabune zbog postojanja dvaju pečata, kako su istaknule neke države članice. U članku 9. Komisiji se nalaže da u cilju osiguravanja transparentnosti i pregleda svake godine odboru za program dostavi informacije o financijskim doprinosima pridruženih zemalja.

36. Članak 10. ključan je za provedbu Okvirnog programa. Utvrđeno je da bi bespovratna sredstva trebala biti glavni oblik potpore u skladu s trenutačnom praksom. Nadalje, podsjeća se da bi odbor za evaluaciju u potpunosti ili, u opravdanim slučajevima, djelomično trebao biti sastavljen od neovisnih vanjskih stručnjaka. Uvođenje pojednostavnjenih mogućnosti obračuna troškova, kao što su jednokratni iznosi i jedinični troškovi za osoblje kao zadani oblik financiranja EU-a, dobilo je mješovitu potporu država članica uz opći skepticizam, posebno u vezi sa zadanim jediničnim troškovima za osoblje.

37. U **posebnom programu** u članku 1. navodi se da bi se u Okvirnom programu trebale također provesti suradničke istraživačke i inovacijske aktivnosti u potporu komponenata politike ECF-a. U članku 2. o operativnim ciljevima nisu zabilježene veće promjene osim jačeg naglaska na poticanju iskorištavanja rezultata istraživanja i inovacija te na optimizaciji upotrebe istraživačkih i tehnoloških infrastruktura. U članku 4. popis sadržaja programâ rada postaje iscrpan, a ne okviran. To je učinjeno kako bi provedba programa bila jasnija i strukturiranija, kako bi se osigurala predvidljivija i bolje utvrđena djelovanja u programima rada te kako bi se izbjegla mogućnost dodavanja dodatnih kriterija u pozive bez savjetovanja s državama članicama. Podrobnije je navedeno da bi trebalo utvrditi postupak preispitivanja evaluacije. Sigurnost istraživanja dodana je na popis djelovanja na koja bi se primjenjivala posebna pravila. Broj zasebnih programa rada usklađen je sa strukturom programa. Kao odgovor na stalni zahtjev država članica da se u utvrđivanju prioriteta definira njihova veća uključenost, uvedeno je prazno mjesto u obliku novog članka kako bi se uspostavio okvir za određivanje strateških prioriteta, osiguravajući snažnu savjetodavnu ulogu, a time i uključenost i sudjelovanje država članica. Za tekst tog članka čekaju se dodatne informacije o upravljačkom mehanizmu i alatu za koordinaciju konkurentnosti koje je najavila Komisija. U članku 18. o postupku odbora naziv općeg sastava promijenjen je u „strateški sastav”, s proširenom ulogom koja uključuje nadzor dosljednosti programa u svim njegovim pojedinačnim programima rada, među ostalim s europskim partnerstvima. Pododbori su usklađeni sa strukturom programa. Osim toga i kako bi se ojačala uloga država članica, uvedene su dvije točke: klauzula o nedavanju mišljenja za donošenje programa rada i obveza Komisije da redovito i od rane faze obavješćuje odbor za program o ukupnom napretku u provedbi posebnog programa.

Skupina 2.: Izvrsna znanost

Europsko istraživačko vijeće (ERC)

38. Općenito je cilj glavnih promjena povezanih s ERC-om bio revidirati prijedlog kako bi ga se uskladilo trenutačnom praksom i tekstom. U **Okvirnom programu** ponovno je potvrđen glavni cilj Europskog istraživačkog vijeća, uključujući usmjerenost na istraživače na početku karijere. Izmijenjena je uvodna izjava 13. u kojoj se navodi da bi ERC trebao težiti najperspektivnijim putovima u pionirskim područjima znanosti u svim domenama i biti predan istraživanjima odozdo prema gore koja provode istraživači putem otvorenog natječaja koji se temelji isključivo na izvrsnosti.

39. U članku 6. **posebnog programa** mandat predsjednika ERC-a utvrđen je na četiri godine, uz mogućnost jednog produljenja, u skladu s trenutačnom praksom. Također je navedeno da bi predsjednik ERC-a trebao najmanje 80 % radnog vremena posvetiti aktivnostima ERC-a, u skladu s trenutačnom praksom. Osim toga, izbrisano je upućivanje na korporativne politike Komisije jer bi se njegovo značenje moglo pogrešno shvatiti u smislu autonomije ERC-a. U članku 7. sastav Znanstvenog vijeća ERC-a utvrđen je na najviše 22 člana kako bi Znanstveno vijeće moglo funkcionirati čak i ako je u određenom trenutku manje članova na dužnosti. Mandat članova Znanstvenog vijeća usklađen je s mandatom predsjednika. Također je utvrđeno da će tri potpredsjednika koje odabere Znanstveno vijeće imati administrativnu potporu u matičnim ustanovama te da će članovi Znanstvenog vijeća dobiti naknadu za zadaće koje obavljaju. Komisija sada državama članicama treba prenijeti uvide u istraživačke trendove ili politička pitanja koje Znanstveno vijeće priopćuje Komisiji. U članku 7. navodi se i da su informiranje i suradnja na europskoj i međunarodnoj razini važni za povećanje vidljivosti ERC-a među najboljim istraživačima iz EU-a i ostatka svijeta, također u skladu s trenutačnom praksom. U članku 8. uvedena je samo jedna izmjena kojom se Komisiji nalaže da redovito i pravodobno obavješćuje odbor za program ERC-a o provedbi aktivnosti ERC-a.

Aktivnosti Marie Skłodowska-Curie

40. U članku 13. Okvirnog programa potvrđuje se da je glavni cilj aktivnosti Marie Skłodowska-Curie (MSCA-ovi) podupiranje istraživačkih karijera u svim fazama, s posebnim naglaskom na istraživačima na početku karijere, te poticanje istraživačke izvrsnosti odozdo prema gore i razvoj i privlačenje istraživačkih talenata. U članku se ponovno ističe potpora za razmjene istraživačkog osoblja. Izvorno upućivanje na sigurnosna pitanja premješteno je u uvodnu izjavu 14. jer je naglasak na sigurnosti istraživanja horizontalno međusektorsko pitanje koje se ne odnosi samo na aktivnosti Marie Skłodowska-Curie.

41. U članku 9. **posebnog programa** ponavlja se da se financiranje u okviru aktivnosti Marie Skłodowska-Curie provodi odozdo prema gore te se navodi da se svako odstupanje od toga kako bi se određene aktivnosti usmjerile na posebne tematske prioritete, vrste istraživačkih i inovacijskih ustanova ili geografske lokacije može dogoditi samo u propisno opravdanim slučajevima i ako postanu dostupna dodatna sredstva iz drugih izvora. Stavak koji se odnosi na sinergije s drugim dijelovima tog programa izbrisan je jer je riječ o horizontalnom načelu. U okviru pregovora o aktivnostima Marie Skłodowska-Curie naglasak je stavljen na korekcijske koeficijente za pojedine zemlje koji se upotrebljavaju za osiguravanje konkurentnih i privlačnih uvjeta zapošljavanja i jednake kupovne moći u odnosu na naknade, i to zbog raširene kritike u pogledu metodologije i učestalosti njihova ažuriranja.

Zajednički istraživački centar (JRC)

42. U članku 14. **Okvirnog programa** sada se navodi da bi Zajednički istraživački centar državama članicama također trebao pružati svoje neovisno znanje utemeljeno na dokazima i znanstvenu potporu, ako je to relevantno. U članak 10. **posebnog programa** uneseno je tek nekoliko manjih izmjena.

43. Predsjedništvo smatra da je taj stup u ovoj fazi pregovora dosegnuo određenu razinu zrelosti, iako to ne znači da se svi slažu sa svime. Preporuka je da se napori, prije ponovnog rada na tom stupu, usmjere na druge dijelove kojima je potrebno posvetiti više pozornosti.

Skupina 3.: Konkurentnost i društvo

Europska partnerstva

44. U članku 11. **Okvirnog programa** utvrđene su dvije vrste partnerstava koje se temelje ili na memorandumu o razumijevanju ili na ugovornom aranžmanu poznatom kao zajedničko poduzeće. Iako je to različito od trenutačnog okvirnog programa u sklopu kojeg se sufinancirana partnerstva temelje na bespovratnim sredstvima, takva bi se promjena mogla smatrati dobrodošlim pojednostavnjenjem dok se ne razjasni postupak. Dodan je stavak 3.a kako bi se formalno utvrdio zahtjev da se svako europsko partnerstvo treba temeljiti na strateškom programu za istraživanja i inovacije u kojem se navode tematski prioriteti, očekivani rezultati i odgovarajući plan. Dodan je stavak 5. točka (ba) kako bi se pojasnilo da bi se partnerstva trebala uspostavljati samo ako se drugim mjerama EU-a ne bi ostvarili predviđeni ciljevi. Dodan je stavak 5. točka (-a) kako bi se većini država članica pružilo jamstvo u pogledu njihove uloge u utvrđivanju i odabiru partnerstava na temelju memoranduma o razumijevanju. I dalje postoje pitanja o optimalnom upravljanju „virtualnim fondovima" (engl. *virtual pots*) kako bi svaka država članica sufinancirala samo svoje sudionike. Osim toga, potrebno je utvrditi na koji će način industrija financijski doprinijeti.

45. U članku 5. **posebnog programa** tekst kojim je odabir partnerstva ograničen samo na Komisiju uklonjen je iz stavka 1. točke (a) kako bi se omogućili zajednička identifikacija i odabir s državama članicama. U stavku 1. točki (a) podtočki iii. utvrđuje se minimalni broj partnera koji sudjeluju u konzorciju od 10 država članica (40 % svih sadašnjih država članica) jer je većina zatražila veći broj od izvorno predloženih 5. Osim toga, u stavku 1. točki (a) podtočki vi.a kao kriterij za odabir dodana je strategija za podatke, a u stavku 1. točki (a) podtočki vii.a integracija MSP-ova i *scale-up* poduzeća. U stavku 1. točki (aa) podtočki xiii.a dodana je obveza Komisije da podijeli pojedinosti iz evaluacija s tijelima EU-a i državama članicama, a u stavku 1. dodana je točka (ab) kako bi se pojasnilo da bi u slučaju neusklađenosti države članice trebalo obavijestiti o svim mjerama koje poduzima Komisija. U člancima o partnerstvima i dalje se poziva na znatan daljnji rad i raspravu.

Suradničko istraživanje i inovacije

46. Budući da su mnoge države članice smatrale da je komponenta društva nezadovoljavajuća, predsjedništvo je s njima radilo na njezinu preoblikovanju i konsolidaciji u jasniji diskurs kojim se definiraju njezina uloga, područje primjene i povezanost s komponentom konkurentnosti. Iako je postignut znatan napredak, potreban je daljnji rad kako bi se razgraničila i ojačala društvena dimenzija. U članku 15. **Okvirnog programa** utvrđuju se dvije komponente suradničkog istraživanja i inovacija, jedna o konkurentnosti, a druga o društvu. U novom stavku navodi se da se te dvije komponente razvijaju na dosljedan način kako bi se osiguralo uzajamno jačanje i neometana pokrivenost područja istraživanja i inovacija za snažnu i otpornu Uniju.

47. U članku 15. spominje se i moguća kontinuirana potpora preostalim aktivnostima istraživanja i inovacija u okviru misija, kao i Instrumentu za novi europski Bauhaus, te se one više ne povezuju isključivo s komponentom društva. U oba slučaja države članice istaknule su potrebu za uspostavom snažnih veza s drugim relevantnim programima EU-a, posebno s ECF-om, kako bi se osigurali djelotvorna primjena i vrednovanje rezultata istraživanja u skladu s izvornim ciljevima misija te također s obzirom na usku usklađenost misija i sastavnica politike ECF-a. Sve preostale aktivnosti povezane s misijama mogu se poduprijeti u programima rada Obzora Europa. Isto tako, nekoliko država članica napomenulo je da bi najjednostavnije rješenje u pogledu novog europskog Bauhausa bilo preostale aktivnosti istraživanja i inovacija uključiti kao teme u programe rada.

48. U članku 11. **posebnog programa** preformulirana je društvena komponenta kako bi se utvrdila tri glavna područja za usmjeravanje društvene preobrazbe: razumijevanje geopolitičkih, okolišnih, tehnoloških i demokratskih promjena i dokaza za donošenje politika, poticanje demokratskih, pravednih i sigurnih društava te očuvanje europskih kultura i kreativnih industrija.

Skupina 4.: Inovacije

Europsko vijeće za inovacije (EIC)

49. Jedan od općih ciljeva bio je pojasniti povezanost EIC-a i ECF-a, posebno s obzirom na program InvestEU i instrument za *scale-up* poduzeća, utvrditi odgovarajuće područje primjene i komplementarnost te u skladu s time prilagoditi tekst. U tu je svrhu dodana nova uvodna izjava 15.b. Taj će se rad morati nastaviti kako bi se u budućnosti postiglo optimalno rješenje i osigurala glatka provedba. U tom su kontekstu za daljnju raspravu i dalje otvoreni stavci 7. i 10. članka 34. posebnog programa u kojima se utvrđuju iznimni slučajevi u kojima EIC i dalje može intervenirati i osigurati daljnje financiranje ili financiranje za poduzeća koja su prihvatljiva za bankovno financiranje.

50. U **Okvirnom programu** dodatno je utvrđeno područje primjene EIC-a te je dodan članak 16. kako bi se utvrdila obveza uzajamnog nadopunjavanja s instrumentima ECF-a. Kad je riječ o bespovratnim sredstvima u okviru Tragača, dodana je usmjerenost na istraživanja u ranoj fazi. Olakšavanje pristupa istraživačkim i tehnološkim infrastrukturama i njihovo korištenje te aktivnosti umrežavanja dodani su zadaćama usluga ubrzanja poslovanja. Osim toga, uveden je opis zadaća voditeljâ programa koje su slične ARPA-inima (Agencija za napredne istraživačke projekte) kako bi se pojasnilo što se podrazumijeva pod tim pristupom. Stajališta se razlikuju u pogledu razine autonomije koju treba dati. Zbog različitih stajališta o financiranju primjena u području obrane isključivo pristupom sličnim DARPA-inom (Agencija za napredne istraživačke projekte u području obrane), tekst je istaknut podebljanim slovima i kurzivom za daljnje pregovore o mogućem rješenju. Predsjedništvo vidi tri moguća rješenja: slijediti prijedlog Komisije i detaljnije ga utvrditi u skladu s time, definirati proces koji bi mogao doprinijeti EIC-ovom pristupu sličnom DARPA-inom s pomoću sredstava iz dijela ECF-a koji se odnosi na obranu ili u obrambeni dio ECF-a dodati pristup sličan DARPA-inom kako bi se objedinila sva ulaganja isključivo povezana s obranom. U raspravama su države članice dosad uglavnom podupirale potonje dvije mogućnosti. Dodaje se nova uvodna izjava 15.a u kojoj se objašnjava certificiranje nacionalnih programa i tijela za Program uključivanja (*Plug-In*).

51. U članku 34. utvrđeno je da se tranzicijska bespovratna sredstva EIC-a mogu dodijeliti bez pozivâ na podnošenje prijedloga, ako je to navedeno u programima rada, na preporuku voditelja programa i prema savjetu neovisnih vanjskih stručnjaka. Osim toga, utvrđeno je da Akcelerator EIC-a u iznimnim slučajevima može pružiti potporu malim poduzećima srednje tržišne kapitalizacije. Nadalje, umetnut je tekst u kojem se navodi da se s povlačanjem investicija iz Fonda EIC-a treba postupati kao sa sredstvima vraćenima u Fond EIC-a, odražavajući sličnu formulaciju upotrijebljenu u ECF-u.

52. U članku 12. **posebnog programa** mandat predsjednika Odbora EIC-a produljen je na četiri godine, a može se jednom obnoviti. S obzirom na veliku vidljivost te uloge, u zahtjeve koji se moraju ispuniti dodano je dokazano iskustvo. Kad je riječ o članovima Odbora EIC-a, među aspekte koje treba uravnotežiti dodana je tematska raspodjela.

Inovacijski ekosustavi

53. U članku 17. **Okvirnog programa** utvrđuje se potpora aktivnostima povezanima sa strateškim prioritetima, s naglaskom na stvaranju povezanih transnacionalnih inovacijskih ekosustava. Također treba težiti sinergijama s drugim ključnim komponentama Okvirnog programa. Dio članka 17. koji se odnosi na potporu aktivnostima za poticanje integracije trokuta znanja i dalje je otvoren jer je nekoliko država članica izrazilo zabrinutost zbog toga što Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT) nije uključen u prijedlog Komisije te je zatražilo njegovo ponovno uključivanje. Nekoliko država članica zatražilo je i pojašnjenje tog propusta i situacije EIT-a i njegovih zajednica znanja i inovacija u sljedećem programu Obzor Europa. Međutim, neke države članice radije bi pričekale prijedlog Komisije o reviziji Uredbe o EIT-u, koji se očekuje do kraja 2026. Zbog toga je tekst istaknut podebljanim slovima i kurzivom za daljnje rasprave, među ostalim u članku 13. posebnog programa, a od Komisije je zatraženo i da dostavi neslužbeni dokument o EIT-u kako bi se državama članicama pružila pojašnjenja.

54. U članku 13. **posebnog programa** istraživači su dodani onim dionicima koji bi imali koristi od uspostave i potpore povezanih centara. Kad je riječ o aktivnostima za potporu razvoju paneuropskih inovacijskih ekosustava, utvrđena je usmjerenost na integraciju te jačanje i prednosti i potencijala. Namjenska potpora MSP-ovima te *start-up* i *scale-up* poduzećima u okviru te potkomponente inovacijskog stupa povezana je s radom drugih potkomponenata, povezanih centara i inovacijskog ekosustava na tome da se osigura usklađeniji pristup. Osim toga, od Komisije je zatraženo da dostavi neslužbeni dokument u kojem se detaljnije opisuju očekivane aktivnosti u okviru te komponente inovacijskog stupa.

55. Postoji nekoliko neriješenih pitanja povezanih s tim stupom, a to su jasna međusobna povezanost EIC-a i ECF-a, pristup sličan DARPA-inom u okviru EIC-a i budućnost EIT-a, koja iziskuju dodatnu pozornost. Nadalje, trebalo bi pratiti doprinos inovacijskih ekosustava ulagačkom okruženju koji su utvrđeni u okviru EIC-a i instrumenata ECF-a.

Skupina 5.: Europski istraživački prostor (EIP)

56. Trebalo bi napomenuti da su članci o širenju u Okvirnom programu i posebnom programu naznačeni u uglatim zagradama, zbog čega je nekoliko država članica izrazilo žaljenje.

57. U **Okvirnom programu** članak 18. podijeljen je u tri članka, od kojih se u svakom navode glavne komponente tog stupa, a to su ostvarenje Europskog istraživačkog prostora (EIP), instrument za političku podršku te istraživačke i tehnološke infrastrukture.

Europski istraživački prostor

58. U članku o EIP-u sada se upućuje na cijeli skup vrijednosti i načela EIP-a i Pakta za istraživanje i inovacije, umjesto navođenja samo jednog dijela.

59. U članku 14. posebnog programa navedeno je da bi ostvarenje EIP-a trebao biti zajednički napor Unije i njezinih država članica na temelju zajednički utvrđenih i dogovorenih prioriteta. U očekivanju predstojećeg akta o EIP-u stoga nije uvedeno izravno upućivanje na programe politike EIP-a.

Istraživačka i tehnološka infrastruktura

60. U novom članku 18.a **Okvirnog programa** o istraživačkim i tehnološkim infrastrukturama naglašava se potreba EU-a za dosljednim i povezanim ekosustavom paneuropskih infrastruktura i povezanih usluga. U članku se pojašnjava i da potpora u iznosu do 20 % troškova izgradnje ključnih novih vrhunskih kapaciteta uključuje i veće nadogradnje postojećih ključnih kapaciteta. I dalje postoji neslaganje oko uvođenja takve vrste potpore zbog bojazni u vezi s mogućim gospodarskim posljedicama. To se pokušalo riješiti u okviru posebnog programa (vidjeti u nastavku). Utvrđeno je da bi EU i države članice zajednički trebali prepoznati i dogovoriti te infrastrukture u otvorenom, transparentnom i konkurentnom postupku na temelju jasnih kriterija. U uvodnoj izjavi 19. naglašava se da bi potpora infrastrukturama trebala odražavati strateške potrebe EU-a i pružati europsku dodanu vrijednost dosljednim dugoročnim planiranjem i koordiniranim ulaganjima, među ostalim uzimajući u obzir rad Europskog strateškog foruma za istraživačke infrastrukture (ESFRI) u vezi s istraživačkim infrastrukturama, te se poziva na uspostavu sličnog strateškog foruma za tehnološke infrastrukture. Otvorena točka za raspravu i dalje je mogućnost ECF-a da također doprinosi financiranju infrastruktura koje su važne za europsku konkurentnost.

61. Članak 16. o istraživačkim infrastrukturama i članak 17. o tehnološkim infrastrukturama **posebnog programa** usklađeni su u mjeri u kojoj je to moguće s obzirom na aktivnosti koje će se podupirati, uključujući pristup MSP-ova i *start-up* and *scale-up* poduzeća te suradnju i umrežavanje tih dviju vrsta infrastruktura, kad god je to primjenjivo. Osim toga, tekst je ažuriran kako bi bio u skladu s **Okvirnim programom** s obzirom na potporu u iznosu do 20 % za troškove izgradnje ili veće nadogradnje vrhunskih istraživačkih i tehnoloških infrastruktura. U članku o tehnološkim infrastrukturama razrađena je potpora aktivnostima vrednovanja kako bi se ubrzalo uvođenje na tržište. Uveden je novi članak 17.a kako bi se utvrdile smjernice za kriterije za potporu izgradnji ili većoj nadogradnji vrhunskih istraživačkih i tehnoloških infrastruktura.

Skupina 6.: Pravila za sudjelovanje i diseminaciju rezultata

Prihvatljivost

62. U članku 21. **Okvirnog programa** utvrđeni su kriteriji prihvatljivosti. Slijedom zahtjeva velike većine delegacija ponovno je uveden **pečat izvrsnosti** kako bi se prepoznali visokokvalitetni projekti istraživanja i inovacija u okviru programa Obzor Europa koji ne bi dobili financijska sredstva (vidjeti i članak 8. općih odredaba). Osim toga, dodan je stavak 1.a kako bi se pojasnilo da svaki pravni subjekt, uključujući pravne subjekte iz nepridruženih trećih zemalja ili međunarodnih organizacija, smije sudjelovati u djelovanjima u okviru programa Obzor Europa. To ne uključuje pristup financiranju za koje su uvjeti navedeni u sljedećim odlomcima. Stavak 10. podijeljen je na dva zasebna djelovanja koja nisu prihvatljiva za financiranje u okviru aktivnosti povezanih s ljudskim matičnim ćelijama koje se mogu financirati. Stavak 11. o raskidu proširen je kako bi se bolje razradili uvjeti za projekt u okviru Akceleratora EIC-a, što je za neke i dalje neriješeno pitanje. Osim toga, dodan je stavak 12.a kako bi se pojasnilo da se u programima rada u propisno opravdanim slučajevima mogu dodatno odrediti kriteriji prihvatljivosti.

Pozivi na podnošenje prijedlogâ

63. Članak 23. opisuje pozive za podnošenje prijedlogâ. Dodan je novi tekst kako bi se predvidjelo da cijeli sadržaj poziva na podnošenje prijedlogâ treba biti uključen u program rada. Nekoliko država članica željelo je da se zahtjevi u dvije faze i ocjena naslijepo utvrde u zakonodavstvu, a ne u programima rada, kao što je to dotad bio slučaj. To je pitanje bilo dio šire rasprave o pojednostavnjenju, u kojoj je predsjedništvo nastojalo ostvariti napredak, a finalizacija je prepuštena sljedećim predsjedništvima. Dodano je i da bi se u programima rada trebali navesti i pozivi za koje se može dodijeliti pečat izvrsnosti, zajedno s pečatom konkurentnosti.

Mehanizam uzajamnog osiguranja

64. Člankom 30. utvrđuju se posebne stope doprinosa za mehanizam uzajamnog osiguranja, kojima se utvrđuje standardna stopa od 5 %, koja se može povećati do 8 % ili smanjiti na razinu nižu od 5 %. Promjene stopa mogu biti potrebne zbog fluktuirajućih tržišta i povećanog broja korisnika iz drugih programa izvan programa Obzor Europa. Države članice općenito su pozdravile taj dodatak.

Diseminacija rezultata i vrednovanje

65. Članak 32. dobio je novi naslov te je u stavak 1. dodana nova točka o obvezama korisnika da zaštite rezultate relevantne za sigurnost, koja se odnosi na intelektualnu imovinu, kao odgovor na sve veću zabrinutost država članica u pogledu sigurnosti istraživanja. Budući da se članak 32. također odnosi na ECF i provedbu dodatnih sigurnosnih mjera za zaštitu strateških interesa EU-a, uloženi su napori u njegovo usklađivanje s programom Obzor Europa kako bi se osigurala dosljednost između njih.

Pretkomercijalna nabava i javna nabava inovativnih rješenja

66. U vezi s člankom 33. nekoliko država članica izrazilo je želju da se uključe upućivanja na postojeće direktive za javne naručitelje. Komisija je bila mišljenja da su člankom obuhvaćeni i javni i privatni naručitelji te pretkomercijalna i komercijalna nabava. S obzirom na to da nisu svi obuhvaćeni postojećim direktivama, u ovom programu potrebna je usklađena terminologija. S druge strane, postojeće direktive primjenjuju se samo na javnu nabavu koju provode javna tijela.

VI. DALJNJI KORACI

67. S obzirom na trenutačno stanje predsjedništvo smatra da bi za nastavak pregovora bilo korisno razmotriti sljedeće:

- integrirati šest skupina kako bi se tematski povezane odredbe Okvirnog programa i posebnog programa objedinile u cjelovite kombinirane prijedloge radi osiguravanja jasnog pregleda i dosljednosti u cijelom tekstu, u cilju izbjegavanja ponavljanja i proturječnosti,

- uložiti dovoljno vremena i truda u informirane i konstruktivne napore o ključnim pitanjima od strateške važnosti, među ostalim, prema potrebi, upotrebom tehničkih radionica kako bi se izradio Okvirni program za istraživanje i inovacije kojim bi se iskazala snažna predanost EU-a znanstvenoj izvrsnosti, tehnološkoj suverenosti i strateškoj autonomiji kojima se može odgovoriti na buduće izazove.

VII. ZAKLJUČCI

68. Tijekom svojeg mandata predsjedništvo je stavilo strateški naglasak na nastavak rada na Okvirnom programu za istraživanja i inovacije te posebnom programu za provedbu Okvirnog programa. Predsjedništvo je nastojalo potaknuti konstruktivan dijalog među državama članicama te olakšati uključiva i strukturirana vijećanja ne bi li se ostvario napredak u pregovorima.

69. Ti su napori kulminirali predstavljanjem nekoliko kompromisnih prijedloga za svaki stup Okvirnog programa i posebnog programa. Predsjedništvo smatra da najnoviji kompromisni tekstovi[4], iako ne jamče postizanje dogovora, odražavaju dobar ishod u ovoj fazi pregovora i dobru pripremu za pregovore koji će uslijediti. Delegacije su se obvezale da će nastaviti s pregovorima na temelju postignutog napretka, s ciljem postizanja konsenzusa o neriješenim pitanjima i slijedeći logiku da ništa nije dogovoreno prije no što se sve dogovori.

---

4 15308/25, 14839/25, 15671/25, 15314/25, 15638/25, 14838/25.